Declaració ambiental

Gener-Desembre 2025

MUSEU TERRA
L'Espluga de Francolí

FUNDACIÓ//// CARULLA

Benvinguts al Museu Terra de la Fundació Carulla

El Museu Terra (abans Museu de la Vida Rural) és un centre cultural de prop de 7.590 m^2 dedicat a la preservació de la memòria del món rural, a la generació de coneixement i a la promoció del debat i la reflexió entorn de la sostenibilitat de la societat i del planeta davant els reptes actuals i de futur.

Ubicat a l'Espluga de Francolí, a la Conca de Barberà, el Museu va ser creat l'any 1988 per iniciativa de Lluís Carulla i Canals. En l'actualitat, disposa d'una extensa col·lecció permanent distribuïda en diverses seccions instal·lades museogràficament per recórrer a través del temps i fins a l'actualitat la història i el coneixement del món rural català i mediterrani. Actua com a centre cultural i educatiu, amb una àmplia programació de propostes que combinen l'anàlisi, el debat, el gaudi, l'experimentació i la reflexió com exposicions temporals, programes d'activitats i serveis museístics. Disposa d'un hort i jardí que ocupen un espai central de l'equipament, connectant passat, present i futur a través de l'ecologia i l'etnobotànica. Des del 2021 s'ha posat en funcionament una guingueta que fa un servei bàsic de bar/cafetera, sense cuina.

El museu canvia el nom a Museu Terra (MT), fruit d'un procés de reflexió sobre l'evolució del món rural i la seva aportació al debat sobre la sostenibilitat. Tanmateix, segueix sent un dels museus etnològics de referència de Catalunya i té l'objectiu estratègic d'educar culturalment per la sostenibilitat a través de l'efecte transformador de la cultura i l'educació, des de l'òptica del món rural i amb una mirada posada en el passat.

Codi CNAE (Classificació Nacional d'Activitats Econòmiques): 91.21. Activitats de museus i col·leccions.

Activitats de l'MT

- Restauració i conservació dels objectes de la col·lecció
- Serveis d'atenció al públic
- Activitats i serveis educatius
- Organització d'activitats culturals
- Producció d'exposicions temporals
- Comunicació externa
- Gestió administrativa i documental
- Manteniment de les instal·lacions
- Botiga d'artesanies i producte local
- Servei bàsic de bar/cafeteria

Per conèixer-nos millor, consulta la nostra darrera memòria d'activitats.

Imaginem futurs més sostenibles a través de l’educació i la cultura.

Promovem el coneixement, el debat i la reflexió sobre el present i el futur amb una mirada posada al passat.

Principals grups d'interès

- Fundació Carulla
- Treballadors i treballadores
- Veïnat
- Administracions públiques
- Persones usuàries del Museu
- Proveïdors de serveis
- Entitats privades ambientals, culturals i socials
- Mitjans de comunicació
- Altres *partners* del territori, nacionals i internacionals

Promovem el consum responsable, ecològic i de proximitat i l'impulsem a través de la botiga i de la guingueta del Museu requerint als nostres proveïdors el compliment dels nostres criteris de compra verda.

Política i sistema de governança de la gestió ambiental

L'MT, donat l'evident vincle que existeix entre la vida rural i la sostenibilitat, ja havia dut a terme en el passat diverses actuacions orientades a reduir el seu impacte ambiental. Tot i així, va ser l'any 2019 quan va decidir iniciar un projecte per definir el seu camí cap a la sostenibilitat i, per fer-ho, va optar per implantar un **sistema de gestió ambiental**, és a dir, una manera concreta de treballar en la qual, a partir del context de l'organització, es planifiquen les accions, es duen a terme i, posteriorment, s'avaluen els resultats amb l'objectiu d'aprendre per continuar millorant. Aquesta manera de treballar fa que s'incorpori la sostenibilitat de forma sistemàtica en tots els processos i activitats de l'MT i a tots els nivells, tant estratègic com operatiu.

L'eina escollida és el sistema d'ecogestió i auditoria mediambiental de la Unió Europea o "EMAS".

El compromís a partir del qual s'inicia tota la gestió ambiental de l'MT és la Política ambiental aprovada el 10 de gener de 2020. És aquí on definim on volem arribar.

A partir d'aquesta política, es duu a terme una anàlisi i avaluació dels aspectes ambientals de l'activitat i es defineixen uns objectius i actuacions concretes que ens permeten reduir l'impacte de la nostra activitat i contribuir a una societat més respectuosa amb l'entorn.

EMAS
VERIFIED ENVIRONMENTAL MANAGEMENT
ES-CAT-000483

Abast de la gestió ambiental

El sistema de gestió ambiental s'aplica a totes les instal·lacions del Museu actualment actives i ubicades a l'Espluga de Francolí (edifici nou, edifici històric, edifici annex, Cal Gustus, hort i jardí, guingueta, sala de reserva, aparcament a cel obert i espai per a reserva d'objectes de grans dimensions) i a totes les activitats que s'hi desenvolupen. Aquest diagrama representa el cicle de vida dels nostres serveis i activitats.

A l'MT la gestió ambiental és cosa de tothom

L'equip del Museu està format per 9,25 persones*, estem organitzades per àrees de treball i ens complementem entre totes i tots. Cadascú de nosaltres contribueix a la gestió ambiental des de la seva àrea de treball i participem activament fent propostes de millora i treballant per assolir els objectius que ens anem marcant. Donades les dimensions de la nostra organització, els fluxos de comunicació són molt directes i aprofitem les relacions diàries per coordinar-nos.

La direcció és qui porta els aspectes més estratègics de la gestió ambiental amb una visió participada en què es tenen en compte les directrius de la Fundació Carulla i les necessitats i expectatives de les parts interessades. La resta de l'equip tenim tasques i responsabilitats relacionades amb l'àmbit d'actuació propi de la nostra àrea.

DIRECCIÓ
Gemma Carbó

ORGANITZACIÓ I ADMINISTRACIÓ
Montse Cabal

ACCIÓ CULTURAL
Albert Carreras

ACCIÓ EDUCATIVA
Gisela Carbajo

CAPTACIÓ DE FONS I ORGANITZACIÓ
Rosa-Maria Pla

ORGANITZACIÓ I ADMINISTRACIÓ
Júlia Valls

RESTAURACIÓ
Laura Magrinyà

DOCUMENTACIÓ
Maribel Serra

COMUNICACIÓ I MÀRQUETING
Roger Òdena

MANTENIMENT
Joan Roca

NETEJA
Jackeline Campo

* L' any 2025 hi ha hagut molts moviments de personal, és per això que hem decidit comptar un quart de jornada que fan les persones que cobreixen el taulell el cap de setmana

Els nostres aspectes ambientals

L'activitat del Museu, la seva gestió i el desenvolupament de les tasques necessàries per oferir els seus serveis implica el consum de determinats recursos i la generació d'emissions.

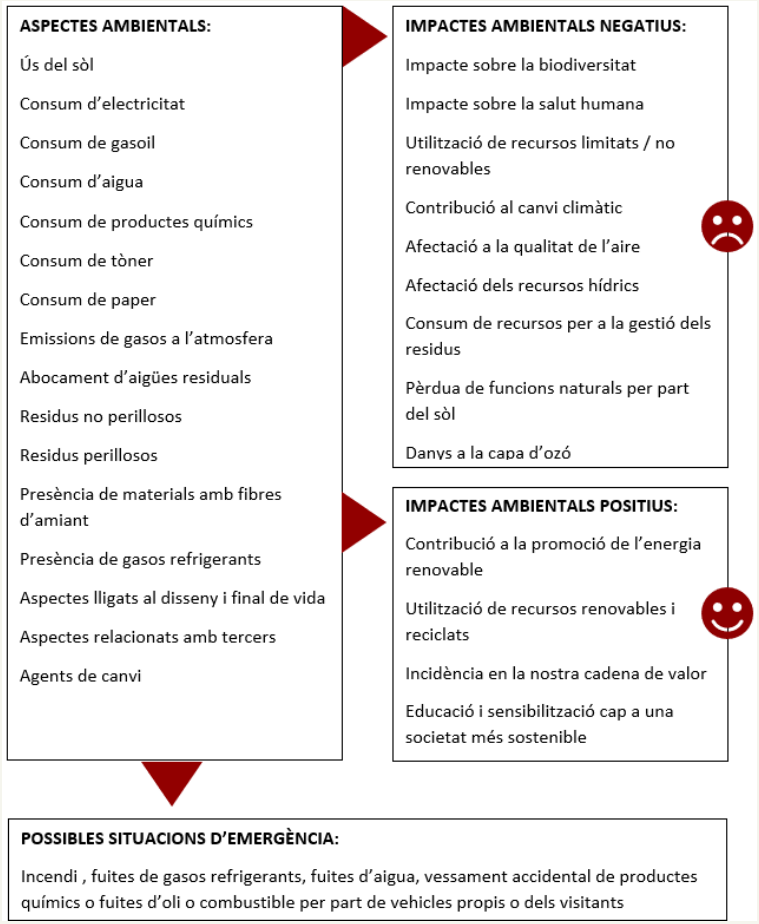

Els nostres aspectes ambientals

Periòdicament fem una avaluació dels aspectes ambientals per tal d'identificar aquells que són significatius. Aquesta avaluació es realitza per a totes les activitats i serveis que es duen a terme a les instal·lacions del Museu tenint en compte les situacions normals i anormals de funcionament, com també les possibles situacions d'emergència. La nostra metodologia d'avaluació inclou criteris relacionats amb el volum, la quantitat o la freqüència d'un determinat aspecte, la perillositat o l'impacte que genera en el medi ambient, la nostra capacitat de millora, el compliment legal o d'altres requisits i el punt de vista de les parts interessades. Per a alguns aspectes en concret, es consideren criteris específics com el control o la capacitat d'incidència que exercim sobre determinades activitats o actors o l'acompliment ambiental dels serveis.

En el següent gràfic s'hi representen els aspectes ambientals que han resultat significatius en la darrera avaluació (aquells per sobre de la línia vermella).

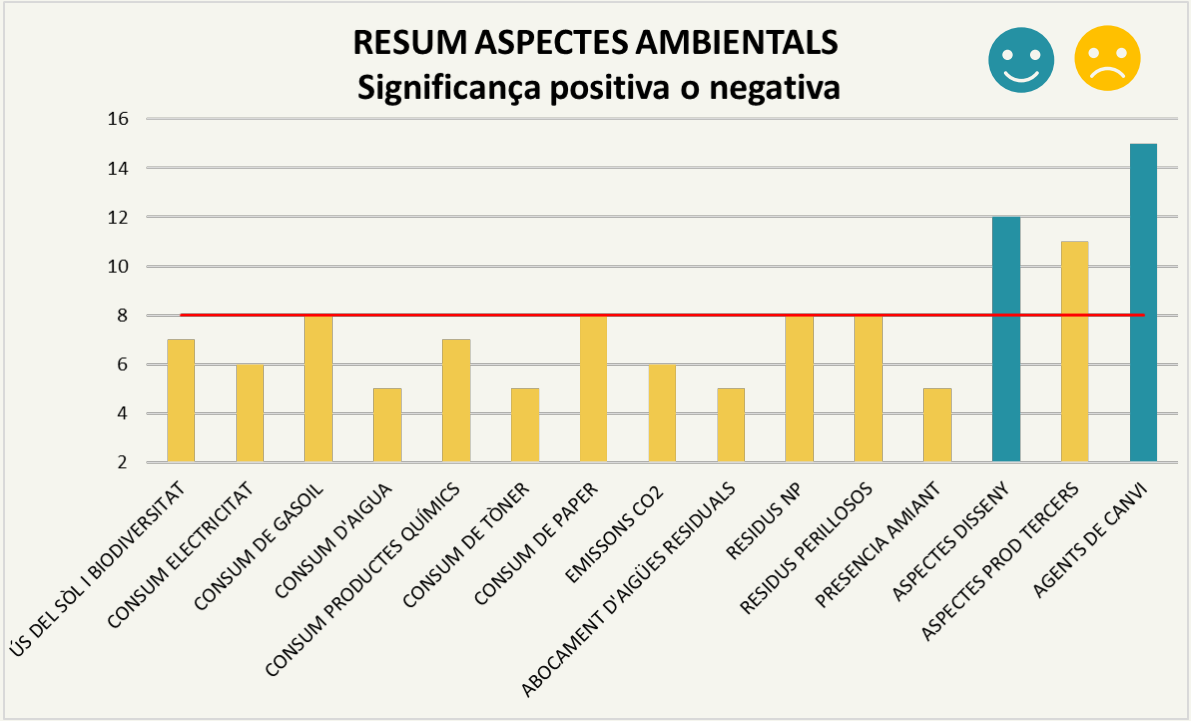

Els nostres aspectes ambientals significatius amb efectes negatius

- **Consum d'electricitat:** aquest any, tot i tenir lleugerament més consum, hem posat en marxa completament la instal·lació Fotovoltaica de la Sala de reserva, amb la qual cosa, hem implantat ja totes les millores de generació energètica que estan al nostre abast.

- **Consum de productes químics (per neteja):** Els productes químics perillosos són menys del 5% del total de productes químics consumits, amb la qual cosa ens permet reduir la valoració en relació a la perillositat del productes usats, de fet portem anys introduint productes ecològics. Donat que ara disposem de dades de consum dels productes de neteja, cara l'any 2026 es modificarà el criteri per poder fer una avaluació més acurada.

- **La generació de residus no perillosos,** es mantenen elevats degut al projecte que s'està fent de reorganització de la Sala de Reserva (RE-ORG), que implica desfer-nos de tots els materials no necessaris que hem estat emmagatzemant.

- **La generació de residus perillosos**, aquest any tampoc n'hi ha hagut, després que l'any passat es van haver de canviar les bateries recarregables de la centraleta d'alarmes.

Cal mencionar que **el consum d'aigua**, considerat significatiu en els darrers anys sobretot degut a la sequera, ha deixat de ser-ho gràcies al fet que ha començat a ploure de manera força regular.

Els nostres aspectes ambientals significatius amb efectes positius

- **El disseny**, en què es destaca la incorporació de criteris ambientals en les exposicions i en l'elaboració i difusió del material divulgatiu. Aquesta manera de fer, més enllà de minimitzar els aspectes ambientals, contribueix a no generar-ne l'impacte associat i serveix com a exemple per a d'altres parts interessades.

- **L'actuació del Museu com a «agent de canvi»**. L'activitat del Museu en sí mateixa està centrada en l'educació cultural per la sostenibilitat. El Museu vol esdevenir un projecte cultural de referència que posi en evidència el paper de la cultura com a eina de transformació social. Tota la seva acció ha de contribuir de forma positiva a fer-ne un agent de canvi en la societat en general, i de forma particular en les seves parts interessades.

Els nostres aspectes ambientals en situació d'emergència

En relació amb les situacions d'emergència potencial i tal com mostra el següent gràfic, hem de seguir considerant significatiu l'aspecte relacionat amb les fuites de gas refrigerant que es va donar fa tres anys, així mateix, el fet d'haver tingut també una fuita d'aigua els dos darrers anys, ens fa pujar la rellevància d'aquest aspecte.

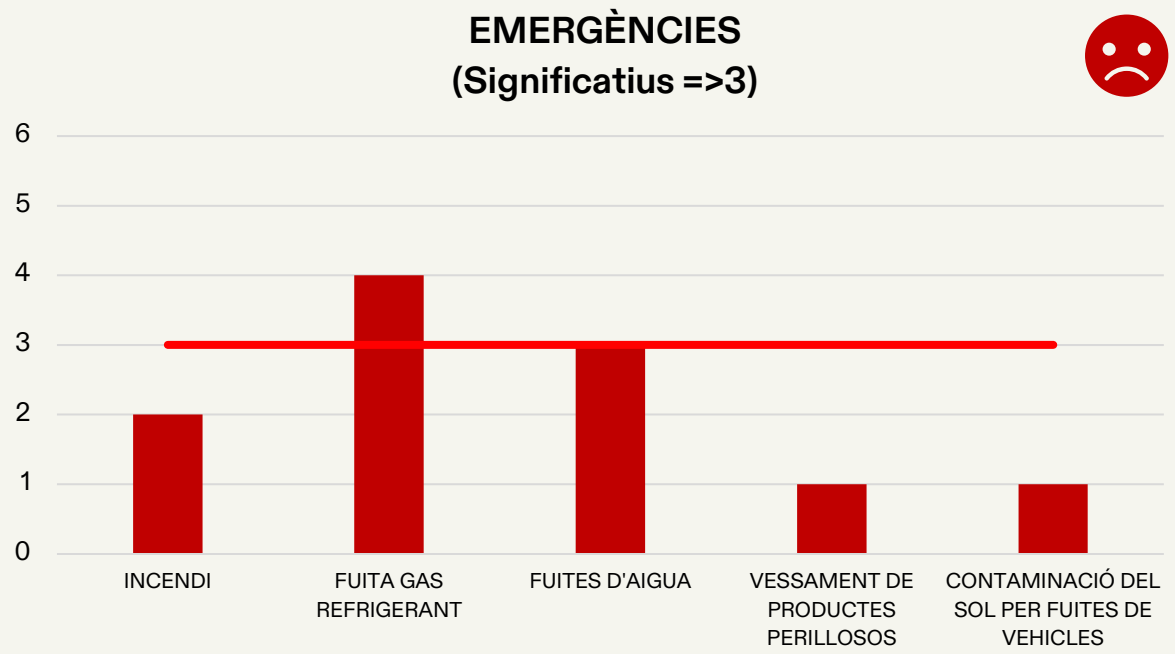

Objectius i fites ambientals

Àrea/Objectius	Vincle amb els ODS	Accions	Indicador	Seguiment
Reduir impacte ambiental de l'MT Reduir el consum elèctric 5 % respecte a l'exercici anterior. Incrementar l'Autosuficiència energètica en un 10% a partir de fonts d'energia renovable Mantenir el consum de gasoil en valor absolut i per treballador Reduir en un 10% el consum d'aigua respecte l'any anterior	 	Substitució gradual dels focus de llum menys eficients i per donar més llum a l'expo permanent. Connexió i posta en funcionament de plaques fotovoltaiques sala reserva. Tot i que s'ha intenta incentivar l'ús del tren amb els problemes que té aquest transport no ha estat realista. Recuperar les bones pràctiques en l'ús de l'aigua en el rec del jardí del museu	Tot i que s'han anat canviant totes les làmpades que s'han necessitat, el consum elèctric en valor absolut ha augmentat un 5%, degut al fet que l'any passat va ser inusualment baix. Tal i com mostra el gràfic de la diapositiva 25, hem passat del 26 al 28% d'autosuficiència energètica Aquest any, amb l'espai Barcelona ja obert i com que no s'hi ha fet cap exposició nova, l'ús de cotxe ha disminuït tal i com mostra la diapositiva 22. El consum d'aigua per visitant ha disminuït un 29,23 % (tal i com es mostra a la diapositiva 20), i això tenint en compta que ha disminuït els nombre de visitants.	 Parcialment Assolit

Objectius i fites ambientals

Àrea/Objectiu	Vincle amb els ODS	Accions	Indicador	Seguiment
Incrementar les visites al museu de col·lectius vulnerables en un 25%: escoles alta complexitat, grups Apropa, dones rurals, majors 65 anys		. 100% descompte escoles alta i màxima complexitat en una activitat anual (primer grup classe i curs) . Adaptar les activitats pels grups Apropa . Promoció grups jubilats, amb tarifa reduïda . Implementar Pla d'Accessibilitat amb l'assessorament de la Xarxa de Museus de Tarragona . Programa Museus i Salut de la XMCTTE	Les visites de col·lectius vulnerables han disminuït aquest 2025 en un 37%. Això és degut a que ha estat un any de traspàs entre direccions, i en el que s'han posat més recursos a la Sala Barcelona. Tanmateix, respecte a col·lectius vulnerables destacar que hem participat al primer pilot Museus i Salut del museus de les Comarques de Tarragona amb gran èxit A part d'això, s'ha avançat en la implementació del Pla d'Accessibilitat del museu, tant a nivell físic de la instal·lació com en comunicació.	 No Assolit

Objectius i fites ambientals

Objectiu	Vincle amb els ODS	Accions	Indicador	Seguiment
Educar culturalment per la sostenibilitat (ECpS) Mantenir en nombre d'assistents en les activitats culturals i tallers de temporada, relacionades amb la reflexió sobre paisatge cultural. Augmentar almenys en un 5% el nombre de participants a les activitats educatives. Augmentar fins el 90% la quantitat de productes de la botiga que tenen almenys una d'aquests característiques: merxandatge museu, local (Conca de Barberà), social, ecològic, relacionat amb la sostenibilitat	 	"Exposicions temporals, Grans Esdeveniments, Projecte Escola Paisatge, Jornades de tercers relacionades amb l'Educació Cultural per la Sostenibilitat, Catalunya Regió Mundial de la Gastronomia " "Promocionar les activitats educatives a centres escolars i famílies, Convidar als claustres de les escoles a fer la reunió al Museu Posar en valor tots els projectes que hi ha darrera dels productes venuts (cartel·la, o la pantalla de recepció); Potenciar la venda dels projectes, i de la seva característica; Aprofitar la renovació de la botiga per a revisar producte existent i millorar oferta"	Els visitants al museu aquest 2025 han disminuït lleugerament degut a que ha estat un any de transició, gran part del qual ha estat sense direcció, i on molts esforços encara s'han posat a la Sala Barcelona. Els d'indicadors han quedat així: - Assistents a activitats culturals i tallers han passat de 3913 (24) a 3759 (25) - Participants en activitats educatives han passat de: 5635 (24) a 5421 (25) - - El 100% dels productes de la botiga són sostenibles. La renovació de la botiga els ha posat en valor.	 Assolit parcialment

Indicadors i comportament ambiental

A continuació, us presentem els resultats de la nostra gestió ambiental amb els corresponents indicadors. Cal tenir en compte que, tractant-se d'una activitat cultural, el denominador que utilitzem és el nombre de visitants, ja que són més representatius de la nostra realitat i ens permeten donar informació de més qualitat sobre l'evolució del nostre comportament ambiental. En alguns casos, el denominador és el nombre de treballadors (l'equivalent a 9,25, aquest 2025).

Per al càlcul dels indicadors s'han utilitzat diferents dades de referència, segons el que s'adeqüi més a l'impacte ambiental en cada cas.

El gràfic adjunt indica l'evolució en el nombre de visitants a la seu de l'Espluga del MT. Val a dir que a la Sala Barcelona del Museu hi ha hagut més de 6.000 visitants, gràcies en gran part a la feina feta per l'equip de producció d'exposicions i comunicació de l'Espluga; aquest espai encara no està dins l'abast de l'EMAS però hi estem treballant.

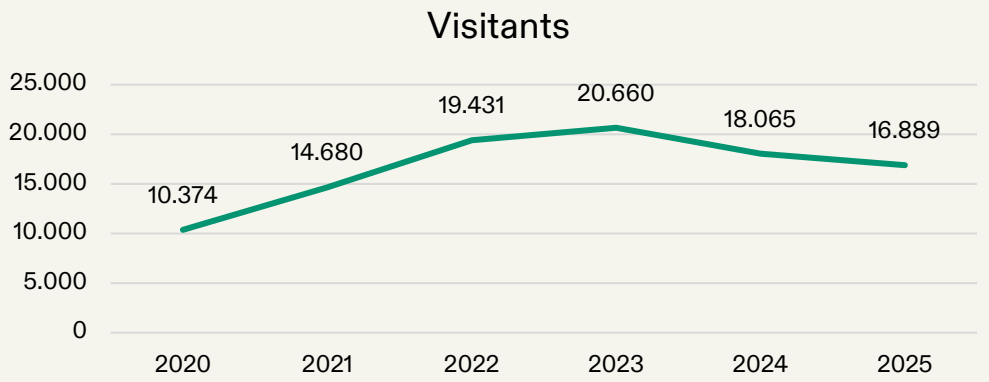

Consum d'aigua

L'activitat del Museu implica, inevitablement, un consum elevat d'aigua que s'utilitza bàsicament per als sanitaris, per al reg (gota a gota) de l'hort i jardí etnobotànic i per a la neteja. L'MT està connectat a la xarxa municipal i, a part d'aquesta font d'aigua, també fa servir aigua subterrània. L'origen d'aquesta aigua que passa pel sòl del Museu és l'excés d'aigua que brolla de les Disset Fonts, que es troben a prop de la Font Major de l'Espluga de Francolí. Segons la Resolució d'inscripció d'un aprofitament d'aigües subterrànies en zona lliure (document: 7256617, amb data 10 d'agost de 2021): *El règim d'explotació establert no suposa una afectació significativa als recursos hídrics de l'entorn geogràfic, per aquesta raó no cal conèixer amb exactitud el valor real dels cabals extrets*.

El Museu disposa d'una coberta enjardinada que, a part d'aïllar tèrmicament l'edifici annex, també permet, canalitzar l'aigua a un dipòsit que normalment la fem servir per al reg.. Durant aquest 2025, el consum d'aigua ha tornat a disminuir. Això ha estat degut sobretot a que ha començat a ploure de manera força constant. Mencionar que degut a l'antiguitat de la canalització d'aigua, aquest any hem tornat a tenir una fuita d'aigua: hem aprofitat per a canviar tota la canalització que passa pel pàrquing.

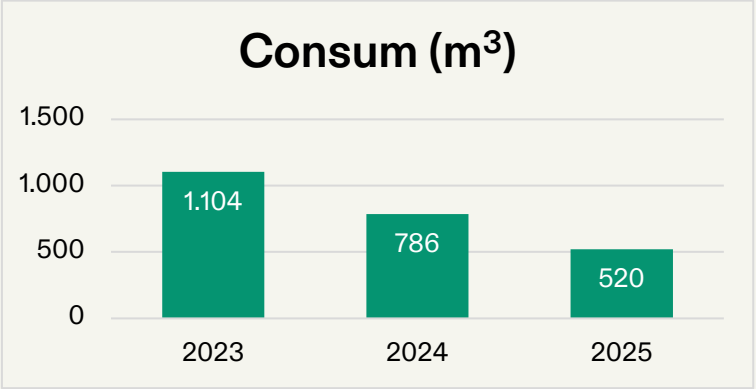

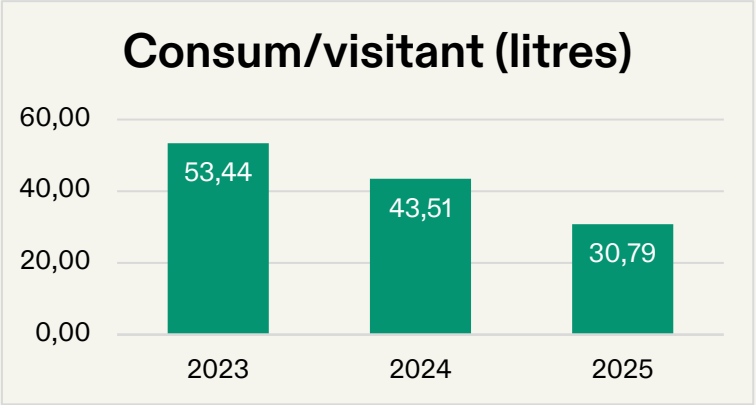

! Les dades d'aquests gràfics corresponen al consum de la xarxa ja que no es disposa de dades del consum d'aigua subterrània. El quart trimestre de 2025, tot i no tenir la factura, és una dada real, ja que s'ha fet la lectura del comptador a 31 de desembre de 2025. // Visitants MT: 20.660 (2023), 18.065 (2024), 16.889 (2025) // 1 litre = 0,001 m³. // Font dades: Factures de consum d'aigua.

Consum d'electricitat provinent de la xarxa

El consum d'energia elèctrica és un dels altres indicadors importants atesa la grandària de l'equipament. El consum elèctric prové de la il·luminació (sales d'exposicions, oficines, zones comunes...) i del sistema de climatització. Atès que el consum d'electricitat prové de l'activitat que es genera al museu, aquesta s'ha calculat en funció del nombre de visitants.

El Museu només consumeix energia elèctrica per al funcionament de les seves instal·lacions. Des del 2009,
disposa d'un sistema de geotèrmia per a l'edifici nou. Des del març del 2021, que s'instal·là un analitzador de consums, tenim la mesura exacta del consum de la geotèrmia. Des de l'any 2022, s'ha contractat una distribuïdora que garanteix el 100% de la seva energia de fonts renovables. D'altra banda, les plaques fotovoltaiques de l'edifici nou, en funcionament des de maig de 2021, han permès una reducció del consum d'electricitat provinent de xarxa significativa el 2022, i que ha continuat, gràcies a les mesures d'estalvi impulsades internament. El juliol del 2024 es va fer instal·lar el comptador elèctric de la Sala de reserva, i es van connectar a la xarxa al desembre del 2024; van passar uns mesos on aquest edifici es va abastir amb l'energia generada per les plaques, sense tenir consum de la xarxa. Aquesta generació d'energia durant els mesos de no connexió a xarxa no el tenim comptabilitzat, però és el motiu pel que el 2024 va ser un any amb un consum de factura provinent de xarxa menor de l'habitual. Al 2025, en que s'està comptabilitzant la producció i el consum de la Sala de reserva, el consum total del museu ha tornat a augmentar.
L'indicador relatiu s'ha vist incrementat també per la reducció en el nombre de visites.

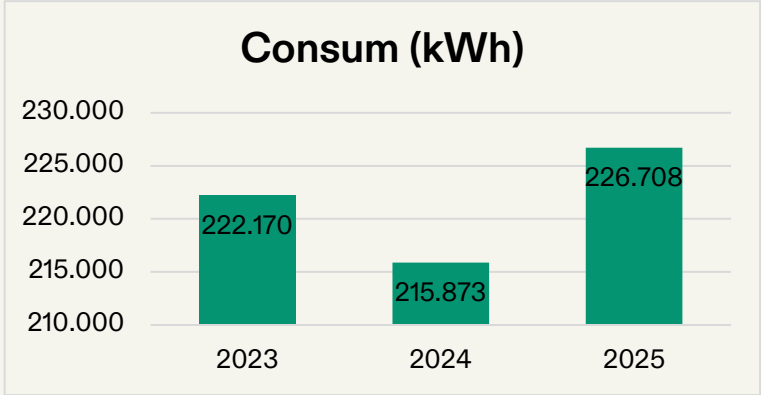

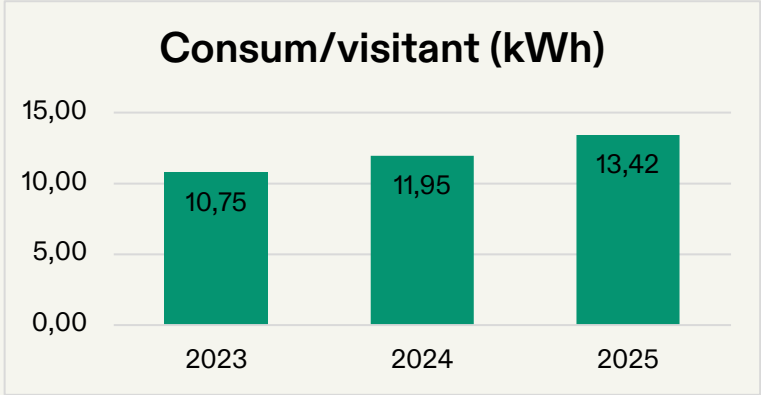

Visitants MT: 20.660 (2023) , 18.065 (2024), 16.889 (2025). // Font dades: Factures de consum d'electricitat. // En verd: Energia elèctrica 100 % renovable.

Consum de dièsel

El consum de dièsel prové únicament de la utilització del cotxe d'empresa i dels quilòmetres que es realitzen. L'any 2022 va augmentar significativament el consum de dièsel. Les dues raons que el van causat són: la compra d'un cotxe nou que ha fet més fàcil i fiable el seu ús, i l'augment de l'activitat del museu que ha augmentat els viatges a Barcelona i a la seu de col·laboradors. L'any 2023, l'ús del cotxe d'empresa es va estabilitzar, però per necessitats de l'activitat s'han fet servir més els cotxes particulars dels treballadors, així que s'ha fet una estimació del consum realitzat, en base als kilòmetres fets. L'any 2024, degut a l'obertura de la Sala Barcelona del Museu, l'augment del consum de combustible va estar molt significatiu.

Aquest 2025, degut a que els viatges a Barcelona han disminuït, per que no s'ha inaugurat cap exposició nova, el consum de dièsel també ha baixat. També ha influït el fet que no hi ha hagut direcció al museu durant 3 mesos, i la nova direcció no fa servir tant el cotxe d'empresa.

En aquest cas, s'ha utilitzat el nombre de treballadors (9,25, el 2025) com a denominador.

La font de les dades són els tiquets de la benzinera i les notes de despesa dels treballadors.

Factor de conversió: 1 litre de gasoil equival a 10,26 kWh (Font Taula d'Equivalències Sedigas Gasman)

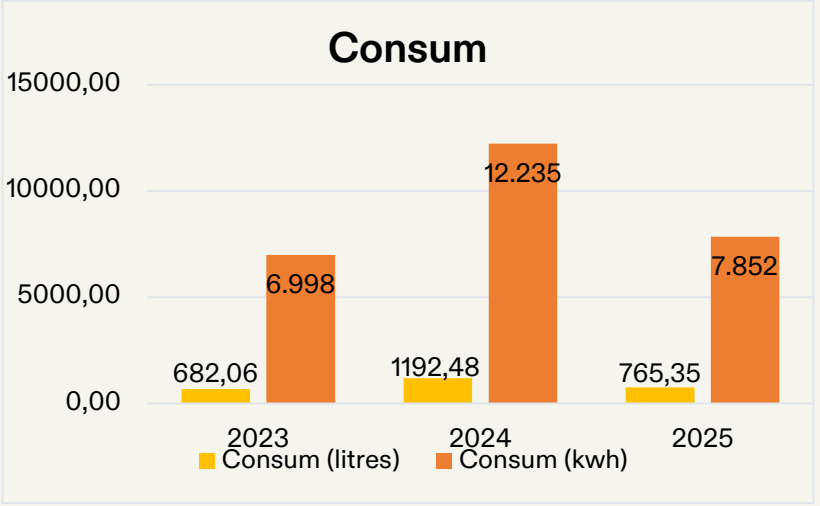

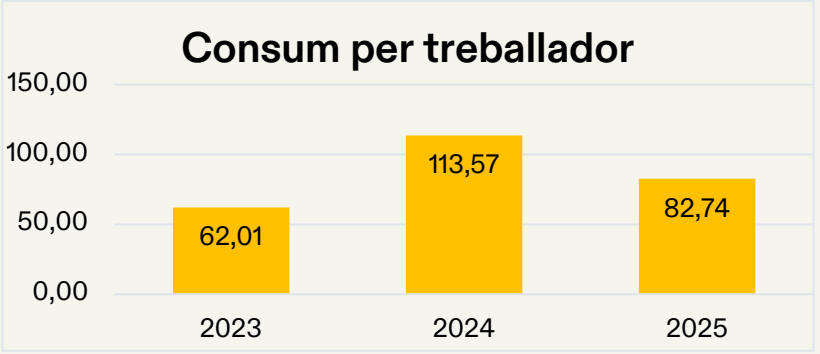

Consum directe total d'energia

Us presentem la suma del consum d'energia elèctrica de xarxa, de l'energia elèctrica produïda per les plaques fotovoltaiques de l'edifici nou (en funcionament des del maig del 2021) i de les plaques fotovoltaiques de la sala de reserva (en funcionament des de desembre del 2024), de l'energia tèrmica generada per la geotèrmia i del consum de dièsel del vehicle d'empresa. El consum de l'energia generada per aquesta darrera instal·lació es fa: de manera directe a la Sala de reserva, i de manera indirecta compensant l'excedent en la factura de l'edifici històric. En el gràfic mostrat aquí, la primera apareix en marró, i la segona és part de l'energia de xarxa (en taronja). Aquest 2025 el consum directe d'energia tant en valor absolut com per visitant ha estat lleugerament superior que el 2024. Això és degut en part al fet que l'any 2024 el consum fet per la Sala de reserva des del juliol no es va comptabilitzar. A part, cal mencionar que degut a un error a la plataforma de mesura l'any 2025, el consum de la geotèrmia ha estat estimat en base al consum total de xarxa.

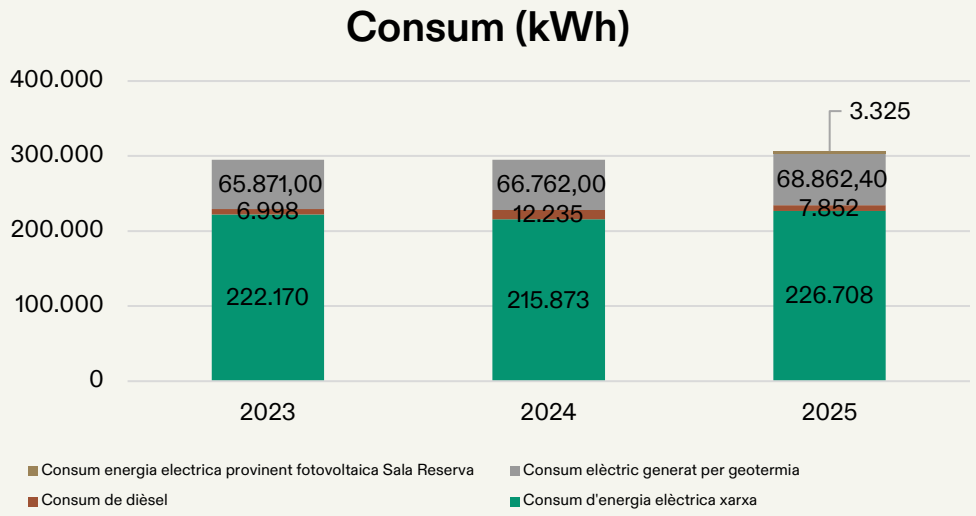

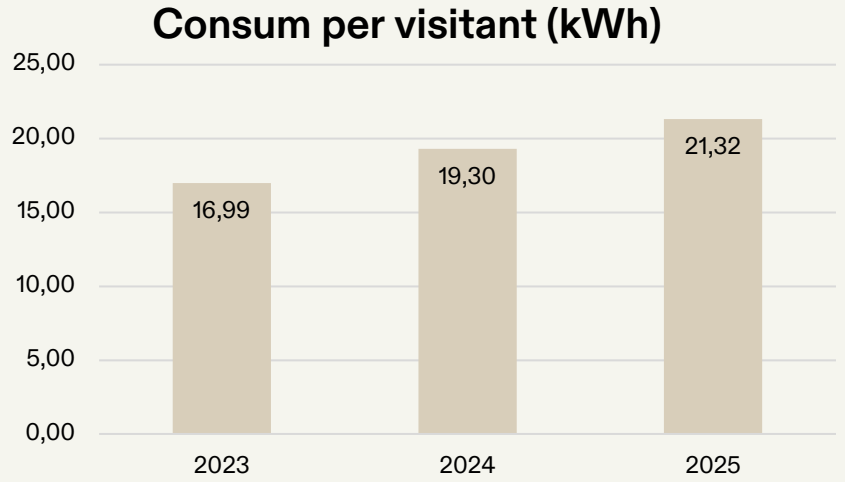

Visitants MT: 19.431 (2022), 20.660 (2023) , 18.065 (2024), 16.889 (2025).

.

Consum total d'energia renovable

Quantitat anual d'energia consumida pel Museu Terra generada a partir de fonts d'energia renovables. Des del 2009 que es té en funcionament un sistema de geotèrmia. Des del des del 2022 totes les fonts d'energia del museu són renovables: xarxa, geotèrmia i plaques fotovoltaiques. El gràfics adjunts indiquen el consum d'energia renovable (on les plaques fotovoltaiques i la geotèrmia corresponen a producció en el museu). En el cas de la producció de la fotovoltaica de la Sala de reserva, de la mateixa manera que en la diapositiva anterior, està separada: el consum directe a la Sala de reserva està amb el de les fotovoltaiques, i el consum indirecte en el consum provinent de xarxa. Aquest 2025 el consum d'energia renovable per visitant ha estat lleugerament major que el 2024 per l'increment en el consum i per la baixada de visitants.

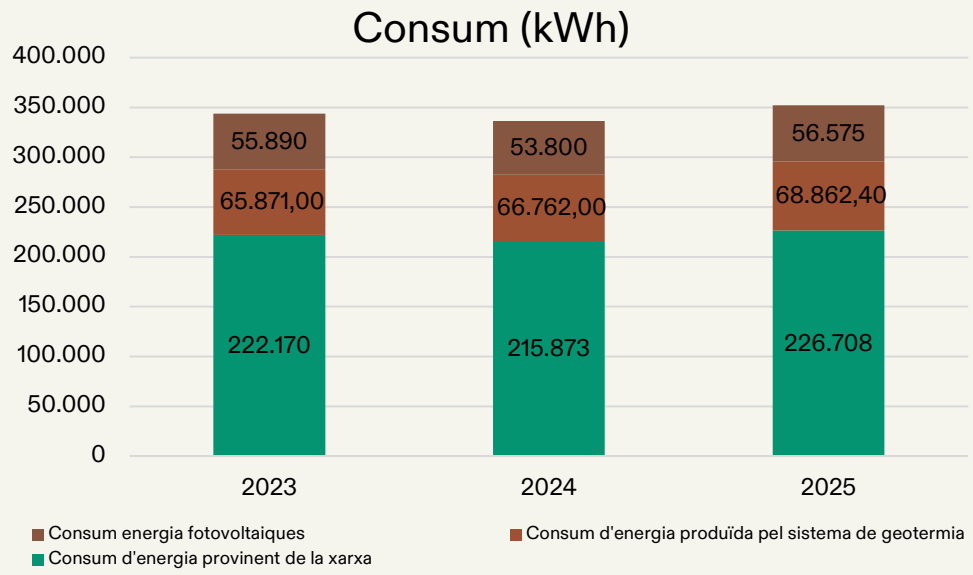

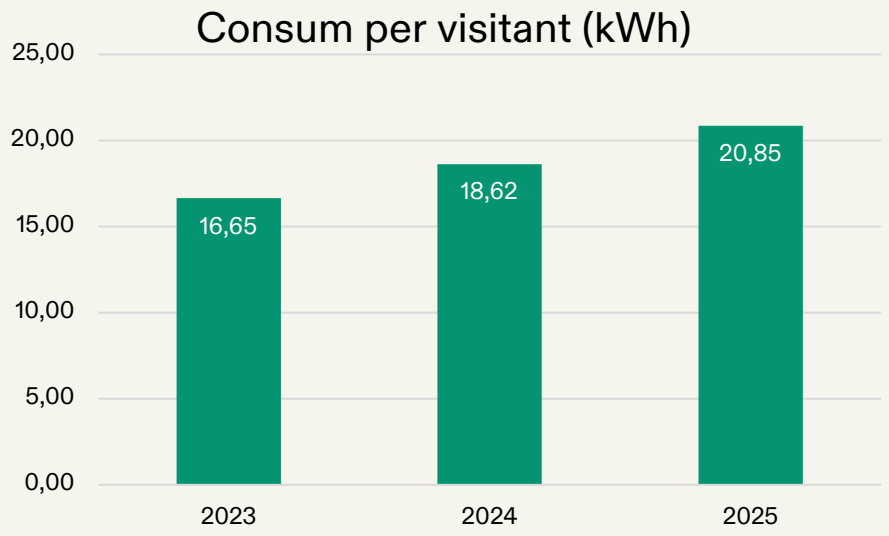

Visitants MT: 14.680 (2021); 19.431 (2022), 20.660 (2023), 18.065 (2024)), 16.889 (2025).

Percentatge de producció pròpia d'energia renovable respecte el consum total

Els gràfics mostren el percentatge del consum total d'energia que ha estat produïda pel Museu Terra a partir de fonts renovables (geotèrmia i fotovoltaica). El gruix de l'energia renovable generada pel museu és produïda per la geotèrmia, i després per les dues fotovoltaiques: l de l'edifici nou (53.250 Kwh) i la de la Sala de reserva (3325 Kwh + 9.368 kwh). Els primers són els consumits directament per la Sala de reserva, els segons corresponen a l'energia exportada a xarxa des del mes d'agost, que és compensada en factura el mes següent

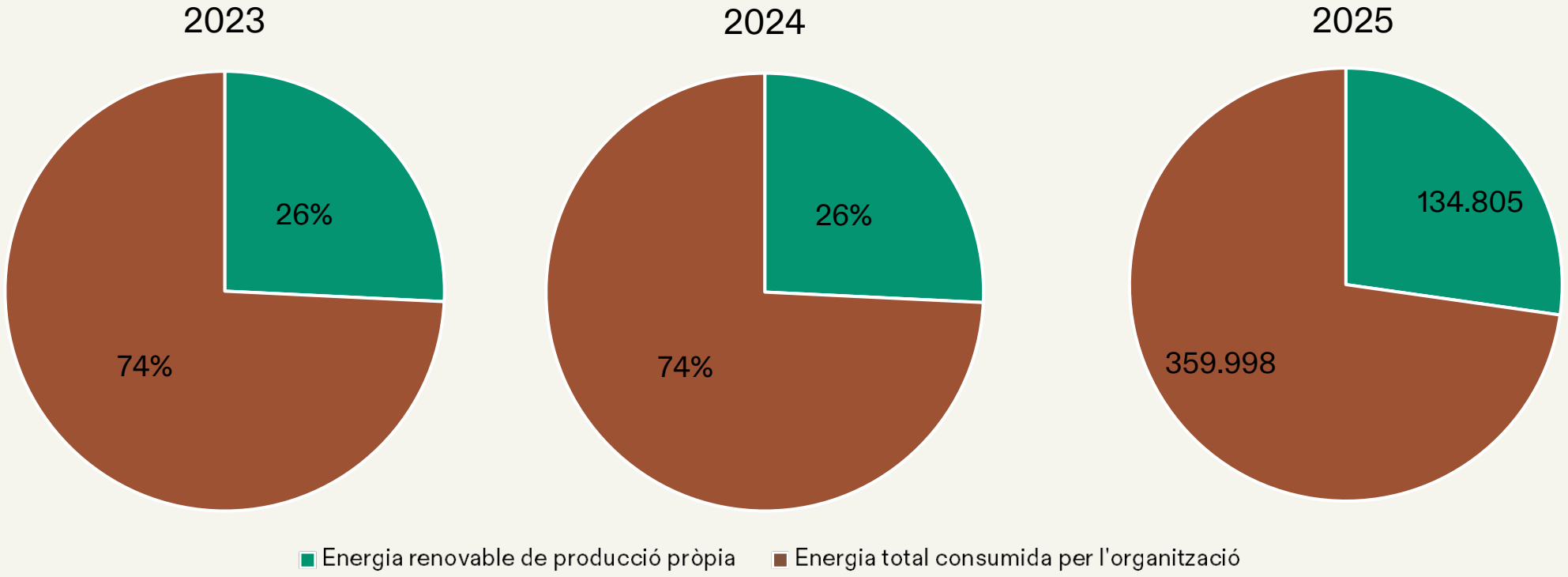

Consum de paper i tòner

El consum de paper i tòner prové de les tasques d'oficina i gestió documental per part dels 9,25 treballadors (equivalents) del Museu. A les nostres instal·lacions fem servir paper reciclat i amb etiqueta ecològica. L'any 2022 el consum de paper va augmentar degut a l'augment de l'activitat, per contra aquest any 2023, hem utilitzat un paper que ens va donar Fundació Carulla, i no s'ha fet compra de paper. Tanmateix el consum de tòner que hem fet és semblant al de l'any anterior, per la qual cosa estimem que el consum de paper també ho és, tot i que no tenim mitjans per a verificar-ho. L'any 2024 va augmentar el consum del paper, tornant als nivells del 2022. Aquest 2025 el consum en valor absolut ha disminuït, però el rati per treballador ha augmentat lleugerament. D'altra banda no hi ha hagut reposició de tòners aquests 2025, ja que el darrer canviat havia estat a finals del 2024. La font de les dades són les factures de compra del paper i els albarans del tòner.

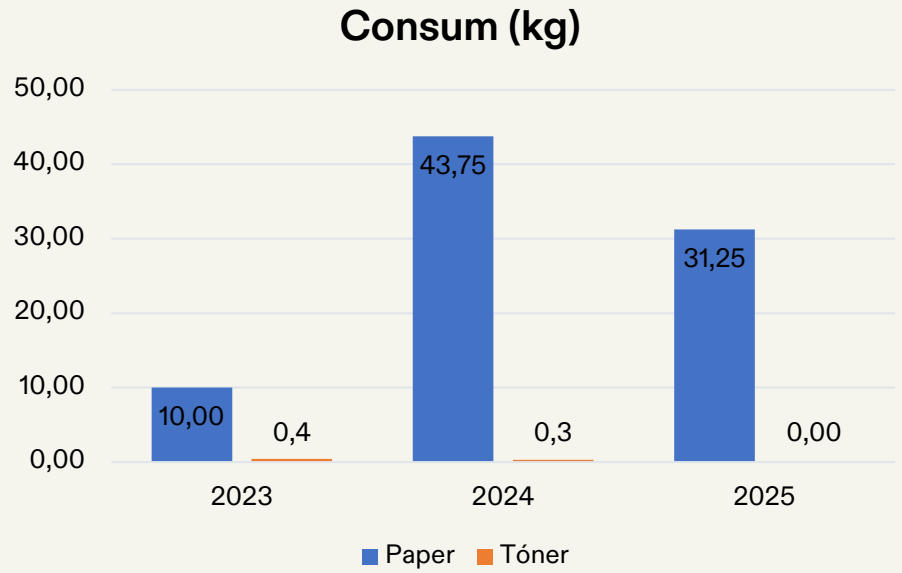

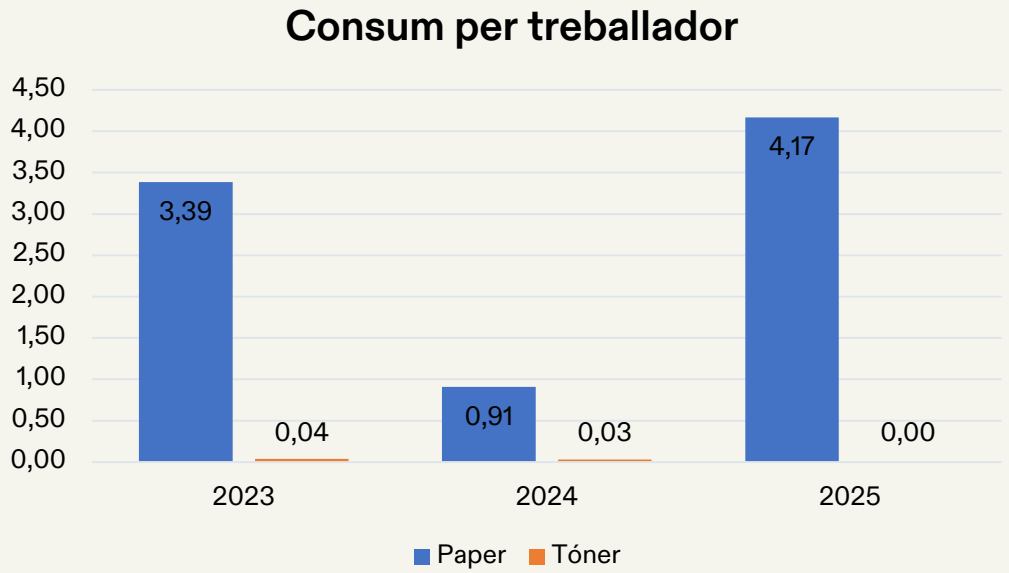

El pes dels paquets es calcula de la següent forma: 15 paquets de 500 fulls de mida A4 amb un pes de 2,5 kg per paquet.

Consum de productes químics per a feines de restauració, neteja i manteniment

A l'MT es consumeixen productes químics per a tasques de conservació de la col·lecció, per a tasques de neteja i de manteniment general de les instal·lacions que poden tenir impacte ambiental. El 2022 va augmentar el consum absolut de productes químics, degut a l'augment d'activitat del museu. L'any 2023, no es van fer pràcticament restauracions, ni manteniment intern, i el consum de productes químics va disminuir notablement. L'any 2024 vam començat a comptar també els litres de pintura utilitzats per pintors externs. Aquest 2025 ha disminuït força el consum de productes de neteja que fins l'any 2024 havia estat una estimació i la pintura utilitzada (hi ha hagut només una exposició temporal). Aquest és la raó per la que el consum ha baixat.

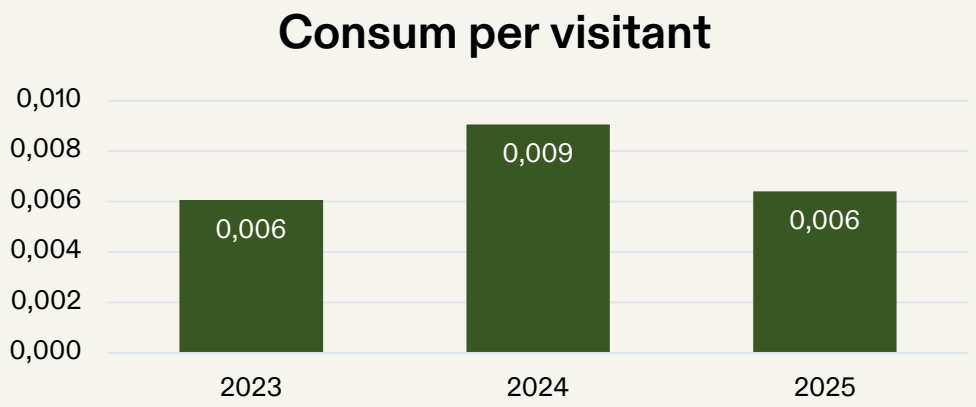

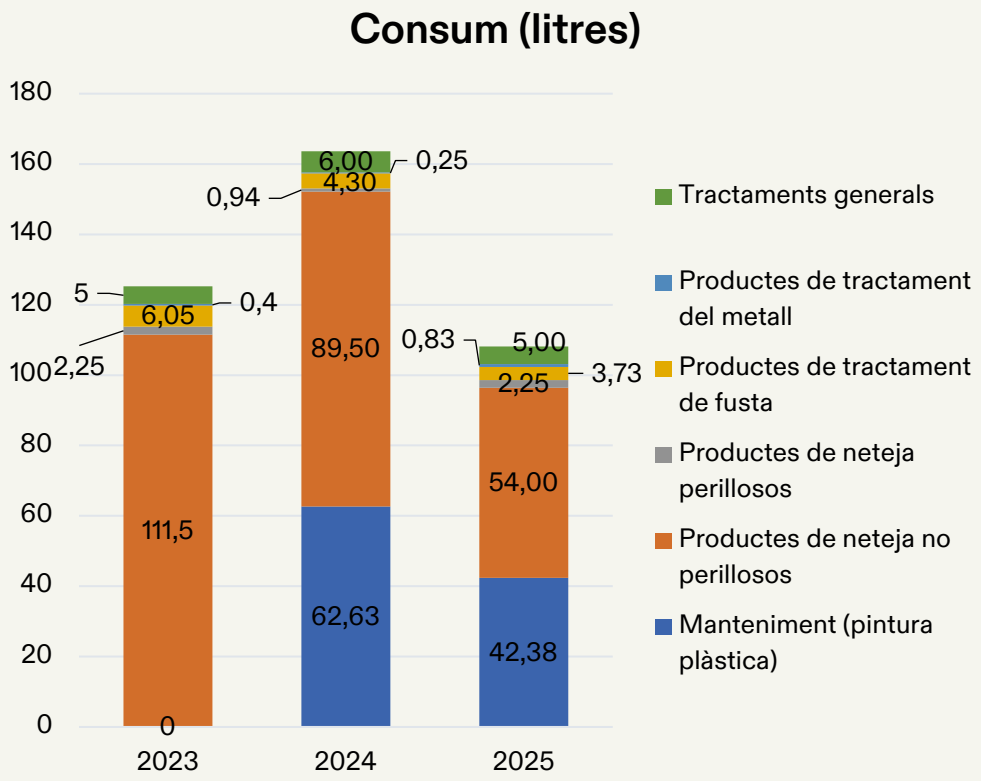

Visitants MT: 20.660 (2023), 18.065 (2024), 18.065 (2024)), 16.889 (2025). // Font dades: Estimació en base a les informacions proporcionades pel personal de restauració, manteniment i neteja: inventari a inicis i finals d'any, confirmat per albarans quan ha estat possible.

Residus no perillosos

A l'MT es generen residus a les oficines, en les activitats relacionades amb les exposicions, amb la neteja i el manteniment i també per part de les persones usuàries durant la visita al museu o de les activitats. Els residus de matèria orgànica de la poda de l'hort i jardí, es dipositen al compostador del museu.

La majoria dels nostres residus es gestionen mitjançant la recollida "porta a porta" del servei municipal, altres residus es porten a la deixalleria i, en casos específics, es gestionen mitjançant gestors autoritzats. El 2023 va baixar lleugerament la quantitat de residus generats per diverses raons: No s'han fet tantes actuacions del RE-ORG a la Sala de reserva, no s'han fet tantes activitats que eren molt generadores de residu i el gruix de visitants (infants d'escoles) estan molt més conscienciats. Aquest 2025, igual que el 2024 la feina feta al projecte RE-ORG de la Sala de Reserva ha estat molt important, raó per la qual els residus han augmentat lleugerament.

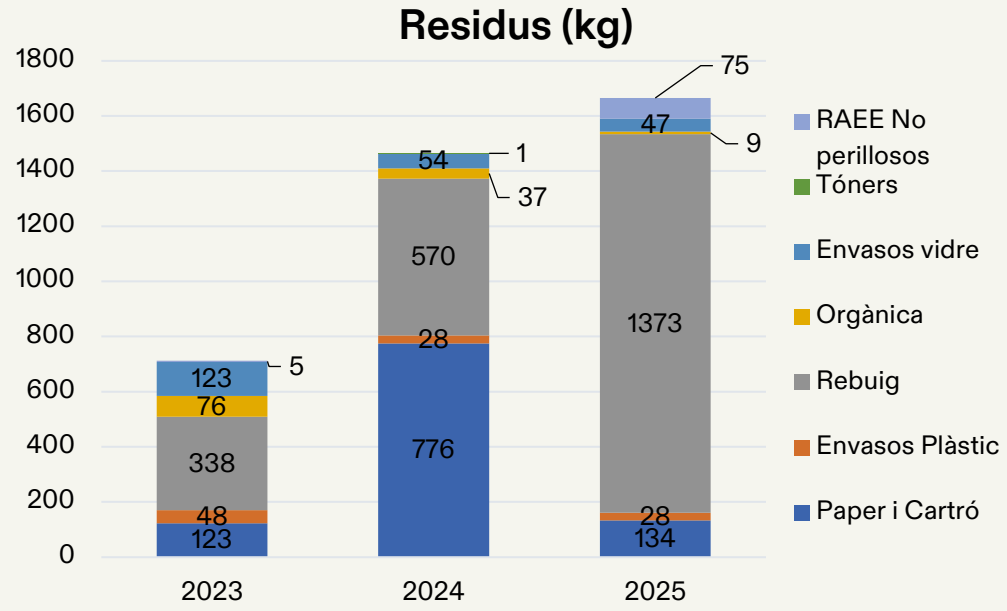

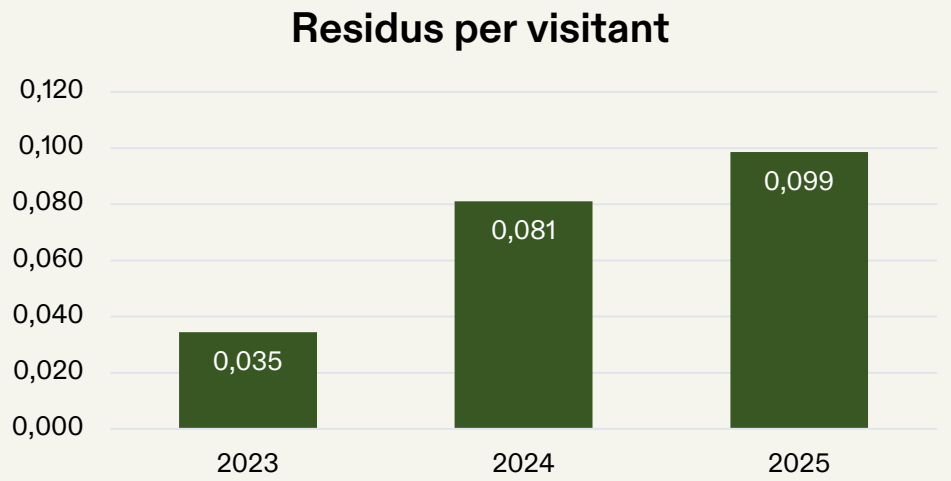

Visitants MT: 19.431 (2022), 20.660 (2023), 18.065 (2024), 16.889 (2025). // Font dades: Registre de seguiment de residus, *check list de* residus.

Residus perillosos

Els residus perillosos es generen, bàsicament, en les activitats de manteniment i els més habituals són els que es troben descrits en la següent taula.

El 2022 i degut a la renovació de la instal·lació elèctrica de la sala de reserva, es van reciclar molts fluorescents. El 2023, que també ha disminuït molt les feines de restauració, s'han normalitzat els residus perillosos generats. L'any 2024, es van haver de canviar les bateries recarregables dels sistemes de seguretat, els residus perillosos han tornat a augmentar. Aquest any de transició al museu, amb canvis al personal i menys activitats, no s'han generat residus perillosos.

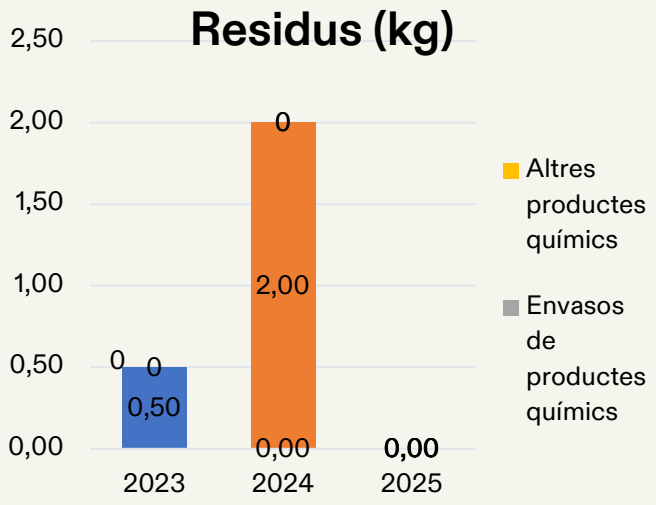

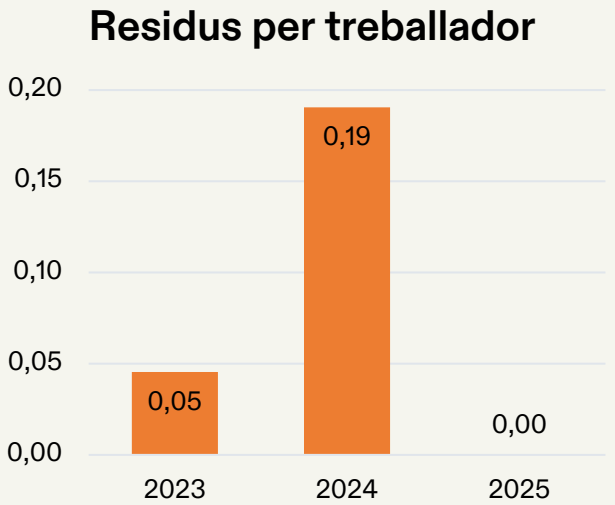

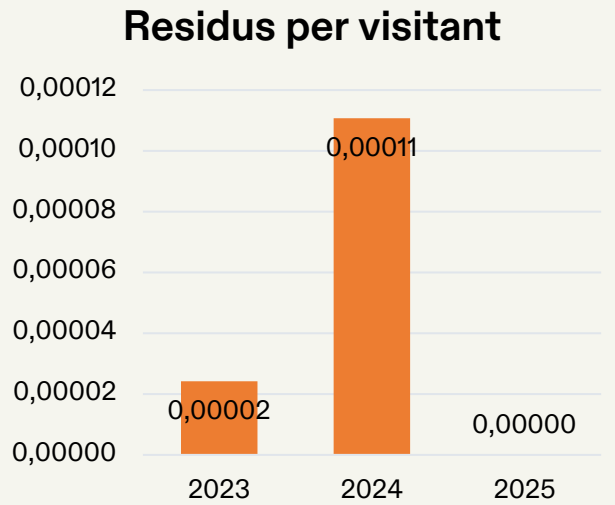

*RAEEs: Residus d'Aparells Elèctrics i Electrònics. // Visitants MT: 19.431 (2022), 20.660 (2023), 18.065 (2024), 16.889 (2025). // 10,5 treballadors equivalents // Font dades: Registre de seguiment de residus, *check list de* residus i albarans.

Emissions amb efecte d'hivernacle

Càlculs realitzats amb la Calculadora de la Oficina catalana del canvi climàtic 20224 (versió 2025). Les dades d'emissions de CO_2 eq. tenen en compte el consum d'aigua, de dièsel i les provocades per la generació de residus. Des del 2022, s'ha contractat electricitat %100 verda, amb la qual cosa mantenim els nivells d'emissions. Aquell any va ser lleugerament per sobre, degut a que es va espatllar un aire condicionat, que va provocar una fuita de gasos refrigerants. El 2023 va estar normal respecte les emissions. El 2024, degut a l'augment del consum de dièsel i de la producció de residus, hem doblat les nostres emissions. Aquest 2025, tot i que hem augmentat els residus generats, les emissions han quedat per sota, degut a la baixada del consum de gasoil.

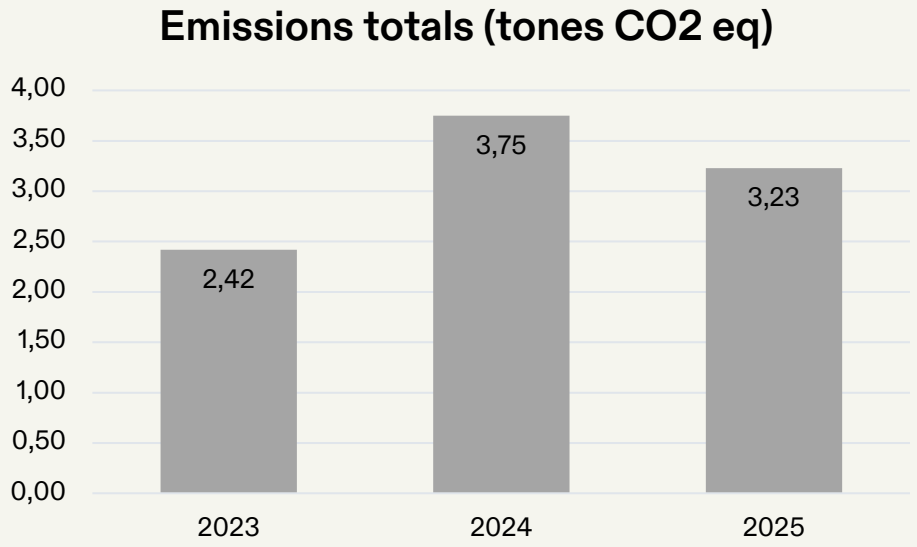

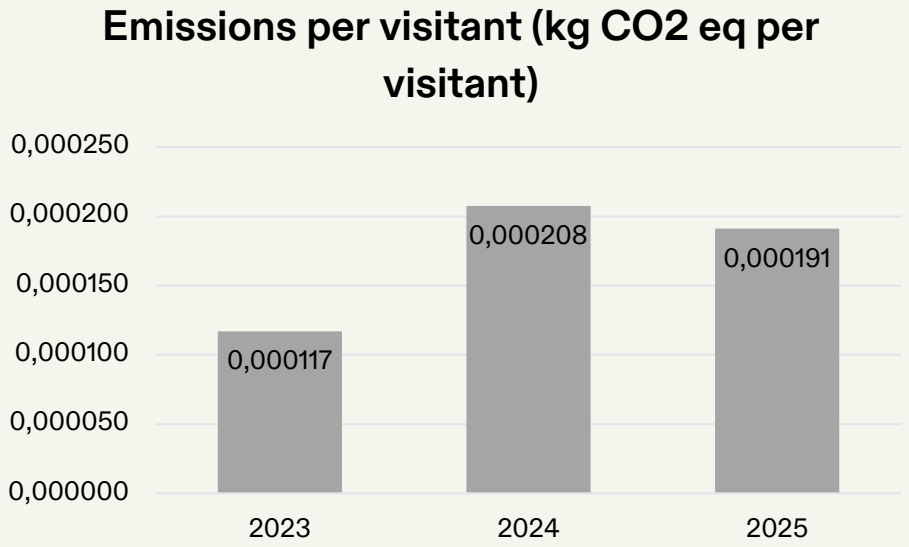

Visitants MT: 19.431 (2022), 20.660 (2023) , 18.065 (2024), 16.889 (2025). // 1 tona = 1.000 kg.

Emissions amb efecte d'hivernacle i altres emissions

Gràfic de fonts d'emissions de CO_2 de l'any 2025. Les emissions del museu són generades, de manera directa: per l'ús de combustibles fòssils (dièsel del cotxe), i l'emissió de gasos refrigerants (que aquest any no n'hi ha hagut); i de manera indirecta: pel consum d'aigua i la generació de residus.

Degut a l'ús de vehicle del museu, hem de contemplar també les emissions anuals totals a l'aire, que aquest 2025 han estat de 15.228,97 g/kg de combustible. Aquestes són degudes a CO (4.729,10), a NOx (9.528,49) i al PST (971,38).

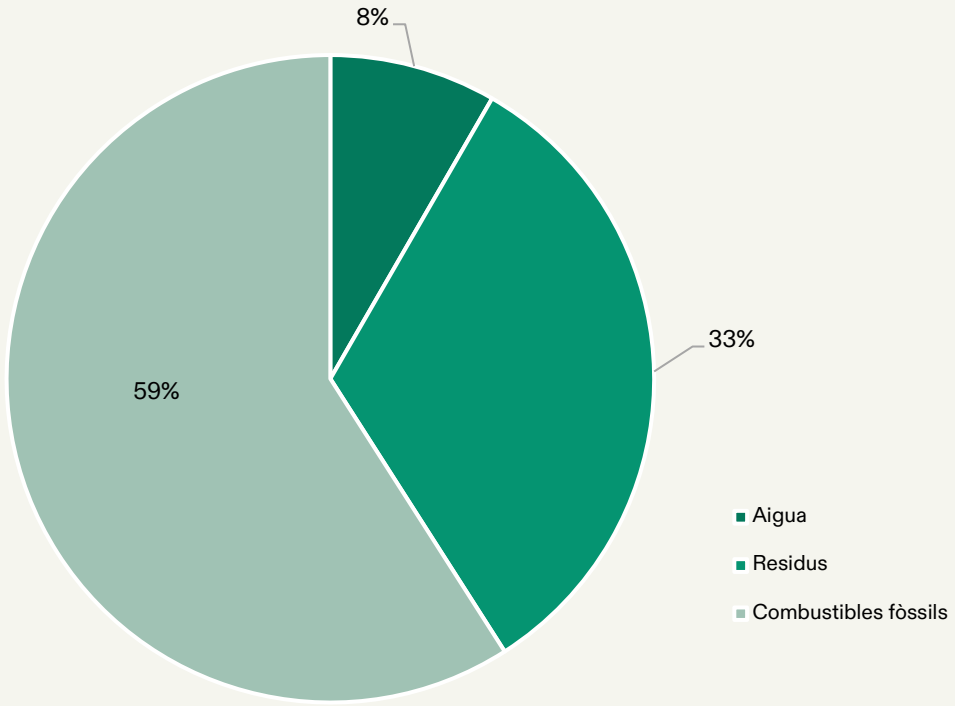

Font del Càlcul de les emissions totals a l'aire: Factors d'emissió de contaminants emesos a l'atmosfera edició 2022, de la Conselleria de Transició Ecològica del Govern Balear.

Biodiversitat

La superfície segellada del Museu Terra és de 3.855 m^2.

La superfície total ocupada és de 7.590 m^2 comptant els tres edificis que conformen el Museu: edifici antic, edifici nou i edifici annex; l'hort i el jardí etnobotànic, l'aparcament i la sala de reserva. Aquestes dades s'han mantingut estables des del 2012, any en què es va finalitzar la darrera ampliació, tanmateix l'any 2022 es va revisar la superfície, i s'han inclòs espais omesos.

A més, les instal·lacions del museu disposen d'uns 1.200 m^2 destinats a espais gestionats orientats a la natura entre els que destaquen l'hort ecològic i el jardí etnobotànic. Les tècniques de gestió d'aquests espais afavoreixen la presència de biodiversitat.

Per altra banda, també comptem amb una coberta verda de 400 m^2.

Els metres quadrats per visitant han estat de:

- Superfície segellada: 0,19 al 2023, 0,21 al 2024 i 0,23 al 2025.
- Superfície ocupada: 0,37 al 2023, 0,42 al 2024 i 0,45 al 2025.
- Espais orientats a la natura: 0,06 al 2023, 0,07 al 2024 i 0,07 al 2025.
- Espais orientats a la natura (fora del museu): 0

Visitants MT: 19.431 (2022), 20.660 (2023), 18.065 (2024), 16.889 (2025). .

Requisits legals

Declarem que estem complint la legislació vigent pel que fa referència a les principals disposicions jurídiques que marquen els requisits relacionats amb el medi ambient.

	Respectar les prescripcions de la llicència concedida per l'Ajuntament, segons la Llei 3/2010 de Prevenció d'Incendis. Legalitzar futurs projectes o modificacions que s'escaiguin. Actualment la llicència d'activitats està en procés d'actualització. L'any 2012 amb l'ampliació del museu, quedà pendent de respondre un requeriment sobre el nivell de soroll generat, que d'altra banda es referia a una activitat (cafeteria) que mai es va engegar. Per tal d'actualitzar la llicència d'activitats al compliment de les lleis actuals, s'ha encarregat un nou projecte que està pendent de ser aprovat per Bombers: va ser presentat ell 22/4/24, es va donar una resposta desfavorable el 21/6/24, que ha estat contestada el 24/4/25. El 24/7/25 bombers emet un informe favorable condicionat, i aquest 10/3/26 la inspecció de l'empresa autoritzada ha confirmat les modificacions a fer.
	Disposar dels certificats de legalització de les instal·lacions i dur a terme les inspeccions periòdiques. Mantenir en bon estat les instal·lacions i, en cas d'intervencions de millora i manteniment, assegurar que es fa per part d'empreses autoritzades. Respectar les temperatures de referència establertes per la normativa. Segons el Reial Decret del Reglament electrònic per a baixa tensió, i el Decret 363/2004 que regula el seu procediment administratiu. Real Decret 1027/2007, del 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'Instal·lacions Tèrmiques als Edificis. Modificat pel Real Decret 178/2021.
	Disposar dels dispositius de detecció i de contra incendi i fer les corresponents revisions i manteniments per part d'empreses autoritzades. Disposar del Pla de seguretat, formar-nos periòdicament i fer un simulacre per saber respondre a les situacions d'emergència. Segons el Reial Decret 513/2017 del Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis; i el Decret 35/1992 sobre el Pla de Seguretat de museus.

Requisits legals

	Estar donat d'alta com a productor de residus (P-93221.1). Prevenir la generació de residus i assegurar una correcta segregació i gestió mitjançant el servei municipal o gestors autoritzats. Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel que s'aprova el text refós de la Llei reguladora dels residus; i el Decret 93/1999, de 6 d'abril, sobre procediment de gestió de residus. També el Real Decret 553/2020 pel que es regula el trasllat de residus a l'interior del territori de l'Estat. Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular. Real Decret 1055/2022, del 27 de desembre, d'envasos i residus d'envasos.
	Estalviar aigua, pagar el corresponent cànon i no abocar a la xarxa de sanejament substàncies no admeses. Surgència d'aigua que el Museu utilitza pel reg de l'hort està inscrita en el Registre d'Aigües a la Secció B amb el número B-0018424. Real Decret 3/2023, de 10 de gener, pel qual s'estableixen els criteris tècnico-sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum, el seu control i subministrament.; Real Decret 1/2001 de la Llei d'Aigües i Decret Legislatiu 3/2003 de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya. Real Decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi. Aquest reial decret va ser modificat pel Reial decret 614/2024, de 2 de juliol, amb l'objectiu d'aclarir responsabilitats i actualitzar procediments relacionats amb el control de la Legionel·la. Estem en procés d'implantar les revisions prescriptives.
	Fer el control i manteniment dels aparells de climatització per evitar pèrdues de gasos refrigerants. Dur a terme el manteniment i la ITV del vehicle del museu. Reglament (UE)N o 517/2014 sobre gasos fluorats d'efecte hivernacle; Reial Decret 2042/1994 que regula la inspecció tècnica dels vehicles; Reial Decret llei 14/2022, d'1 d'agost, de mesures de sostenibilitat econòmica en l'àmbit del transport, en matèria de beques i ajudes a l'estudi, així com de mesures d'estalvi, eficiència energètica i de reducció de la dependència energètica del gas natural.
	Fer una correcta gestió dels productes químics i disposar de les corresponents fitxes de seguretat, segons el Reglament (CE) nº. 1907/2006 del Parlament Europeu i del Consell (Reglament REACH).

Els objectius per al 2025

Àrees	Objectius
Reduir l'impacte ambiental del funcionament del museu	Reduir el consum elèctric de respecte a l'exercici anterior un 2 % Mantenir el consum de gasoil en valor absolut i per treballador Reduir en un 5% el consum d'aigua
Millorar l'accés al museu per a tothom	Dissenyar i planificar els nous espais de l'actualització del museu segons la normativa d'accessibilitat.
Educar Culturalment per la Sostenibilitat (ECpS)	Dissenyar i oferir 2 noves activitats educatives vinculades a les noves propostes expositives. Fer difusió de, com a mínim, 5 productes de la botiga vinculats amb el territori i la producció artesana. Comunicar la reducció del nostre impacte ambiental en el FES26

Validació de la Declaració Ambiental

38072809N ANTONIO LASCORZ (C:A59555466)

Firmado digitalmente por 38072809N ANTONIO LASCORZ (C:A59555466)
Fecha: 2026.09.22 22:40:42 +02'00'

34758537V PEDRO VILLARO CLARIANA (R: G08445942)

Firmado digitalmente por 34758537V PEDRO VILLARO CLARIANA (R: G08445942)
Fecha: 2026.09.23 13:28:12 +02'00'

Pere Villaró Clariana
Gerent Fundació Carulla

Verificat el Sistema de Gestió ambiental segons el Reglament EMAS III (Reglament (CE) nº 1221/2009, Reglament (UE) 2017/1505; Reglament (CE) nº 2018/2026, i la norma UNE-EN ISO 14001:2015) i validada la present Declaració Ambiental per:

TÜV Rheinland Ibérica Inspection, Certification and Testing, S.A.

Verificador ambiental acreditat per ENAC amb el número: ES-V-0010.

Habilitat per la Direcció General de Qualitat Ambiental de la Generalitat de Catalunya amb el número 004-V- EMAS-R

Primera renovació: Febrer 2024

Primer seguiment: Març 2025
Segon seguiment: Març 2026
Següent renovació: Març 2027

Registre EMAS ES-CAT- 000483 amb data d'inscripció 16/7/2024 vàlid fins 22/4/2027

D'acord amb l'article 7 del Reglament 1221/2009, a la declaració del verificador ambiental acreditat i de l'organisme Competent EMAS a Catalunya, el Museu Terra es beneficia de l'excepció per a organitzacions petites. A partir del 2027, en virtut d'aquesta excepció, aquesta declaració ambiental serà validada cada 2 anys i les auditories es duran a terme amb la mateixa periodicitat. No obstant, la declaració serà actualitzada cada any i estarà disponible al públic.

MUSEU TERRA
L'Espluga de Francolí

FUNDACIÓ//// CARULLA

museuterra.cat

Ctra. de Montblanc, 35
43440 L'Espluga de Francolí

977 870 576
info@museuterra.cat